

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 13. Tametsi defectum, seu intentionis Ministri, seu materiae vel
formae, respectu adultorum, quoad gratiae necessariae effectum, supplere
possit votum Sacramenti: respectu infantium, sine baptismo ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

sibus innumeris fugit id omnem humanam cognitionem, præterquam ipsius Ministri. Igitur per accidens in casibus innumeris, in eandem incertitudinem & difficultatem incurritur.

116 Quapropter in quavis sententia præsumendum pro valore Sacramenti, dum de contrario non constat, nec specialis ratio dubitandi occurrit. Aliàs præsumenda non est talis in Ministro malitia, ut aliquid necessarium sciens & volens omiserit. Cùm nullus privatae utilitatis aut voluptatis stimulus, quemquam ad talem malitiam excitet. Neque ergo debite intentionis, neque necessariae vocis defectus præsumitur, nisi de contrario constet. Nec de eo dubium rationabile censetur, nisi dubitandi ratio specialis habeatur. Tametsi ablutè loquendo, intentio Ministri in manu Dei sit, qui potest illam Ministro inspirare, potest & defectum ipsius malitiae Ministri permittere, necessariumque ad valorem Sacramenti materiam in necessitate subtrahere, secundum altitudinem inscrutabilem iudiciorum suorum, quã ab æterno disposuit, quos ad gratiam per Sacramenta promovere statuit, quos verò non. Unde quoddam singuli homines, post quamcumque adhibitam diligentiam, omnimodam certitudinem, de gratia Sacramentorum susceptione accepta, citra divinam revelationem habere non possunt, non solum absurdum non est, sed divinis oraculis consonat. *Nescit quippe homo, an amore, an odio dignus sit.* Nec cuiquam conquiri fas est, se innoxium hoc incommodo premi (inquit Pallavicinus loco citato n. 5.) quicumque enim in peccato est, subjacet noxæ, adeoque indignus est, ut unquam cum Deo in gratiam redeat. Nec inter tot infantes, qui, abique personali ipsorum culpa, vel parentum incuriã, vel casu repentino Baptismi expertes decedunt, vel unus conquiri potest, se injuriã casto exulare. Cuiuscumque enim datur post culpam (sive originalem, sive personalem) posse resurgere, misericorditer datur; cuiuscumque non datur, ex iustitia non datur.

CAPUT XIII.

Tametsi defectum, seu intentionis Ministri, seu materiae vel formae, respectu adultorum, quoad gratiam necessariae effectum, supplere possit votum Sacramenti: respectu infantium, sine Baptismo morientium, non supplet misericordia Dei.

117 **P**ER votum Sacramenti, Baptismi scilicet & Poenitentiae, gratiam sanctificantem, ad salutem necessariam, adultis perfectè contritis, ante exteriorem Sacramenti susceptionem conferri, nemo dubitat Catholicorum. Quoad Poenitentiae Sacramentum, definivit hoc Concilium Tridentinum sess. 14. c. 4. Et sess. 6. c. 5. declaravit necessarium esse necessitate mediæ, nisi in re, vel in voto, sic explicans quod Christus ait Joan. 11. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, &c.* Nec desunt Patres, aientes, Deum ob votum Sacramenti misericorditer gratiam conferre, etiam adultis imperfectè contritis, dum Sacramentum excludit necessitas. De quo nos infra.

118 Non defuerunt etiam Scholastici, quibus visum est defectum intentionis Ministri, respectu infantium, à Deo quoad gratiam & salutis effectum misericorditer suppleri. Refert enim S. Thomas in 4. dist. 6. a. 2. quoddam dicunt, si desit intentio Ministri baptizandi puerum, pater creditur, quod summus Sacerdos, scilicet Deus, defectum suppleat, & salutem ei conferat. Quod & repetit 3. p. q. 64. a. 8. ad 2. Quidam dicunt, quod requiritur mentalis intentio in Ministro, quæ si desit, non perficitur Sacramentum, sed hunc defectum in pue-

ris supplet Christus; in adultis autem, qui intendunt Sacramentum suscipere, fides & devotio cum voto Sacramenti. Quid de hac opinione S. Doctor? Hoc (inquit) satis posse dici, quantum ad ultimum effectum Sacramenti, qui est justificatio à peccatis; sed quantum ad characterem, non videtur per devotionem accedentis posse suppleri. Quibus verbis opinionem illam non approbat, sed solitiã suã modestiã utcumque tolerat, quia tempore S. Thomae non habebat contra se omnes penè Doctores, sicut modò, sed habebat celebres Patronos, scilicet Antifidionensem, Alensem & Bonaventuram, sicut & post S. Thomam habuit Durandum, Gabrielem, Paludanum, Javellum, Viguerium, Bartholomæum ab Angelis, Zanardum, & novissimè Mascarenham tr. 1. de Sacram. in genere n. 112.

Verùm hodie rejicitur ab omnibus penè Theologis, in tantum ut ipsam Vasquez censet erroneam, Sotus haeticam, alii temerariam, & nullo modo defensibilem: utpote inducentem modum aliquem introeundi in regnum Dei, citra Baptismum, ejusque votum, contra universalem Christi effatum: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.* Unde cùm aliquid opis Cajetanus (timidè, meliorisque judicii correctioni se subdens) excogitasset, quo infantibus in utero matris sine Baptismo decedentibus succurreretur, utique per datam ipsis, in utero periclitantibus, à parentibus benedictionem in nomine Trinitatis: *Quis enim scit (aiebat) si divina misericordia hujusmodi Baptismum in voto parentum acceptet, ubi nulla incuria, sed sola impossibilitas executionem Sacramenti excuset.* Id Pius V. ex Cajetani libris expungit iussit. Et licet articulum istum Cajetani (quem peculiaris Theologorum cœtus proscribendum censuerat) Tridentini Patres non proscripserint, sed omiserint, eò quoddam illius proscriptionem necessariam non crediderunt ad Baptismi doctrinam; non tamen per hoc ipsum silentium, seu omissionem, tolerandum declaraverunt, inquit Pallavicinus l. 9. c. 8. n. 4. Qui & n. 6. dignam hanc profert Pallavicini sententiam: quòd utique in his omnibus controversiis, par est animo recolanus, nostræ de divina misericordia existimationi evagandum non esse extra eos fines, quos Deus per sacras Litteras commoustravit. *Etenim ut ipsi liberum erat, homines non condere, vel ita procreare, ut ad claram Dei visionem jus nullum ipsis tribueret, atque etiam ut hoc jure, ob noxam Genitoris, ipsos privaret; ita quoque potuit in reliquum, citra iustitiæ detrimentum, suam misericordiam imperitari, eã prorsus mensurã que ipsi libuit.... Qui hos fines ausit prætergredi, specie pietatis, ad impietatem Pelagianam accedit. Quo pacto rebelliones omnes in iustitiã se ferunt ostentationem majoris in Principem benevolentia: ita haereses omnes ex ostentatione melioris de Deo existimationis originem habent. Et quo pacto majori fertur in Principem benevolentia, qui animum illius iustitiã submittit: ita meliora de Deo credit, qui mentem illius oraculis mancipat.*

At (inquis) Deus non alligavit Sacramentis potentiam suam, nec misericordiam. At (inquam ego) tametsi id verum sit, mihi tamen, qui christianã regulã stringor, necessarium est credere, præter hoc (id est præter Baptismum in re, vel in voto) neminem posse salvari, ait in simili Otto Frisingensis l. 4. c. 18.

Noli ergo arguere à veteri Testamento ad novum, quasi in novo, sicut in veteri, infantes sine Sacramento salvari possint in fide parentum. Aliter enim pro novo Testamento Christus statuit, cùm dixit: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, &c.*

Neque ideo minus misericors est in novo quàm

in veteri, vel faciliori ratione salutis hominum providit in veteri, quam in novo. Cum in novo nullus hominum sit, pro quo institutum non sit remedium per meritum Sanguinis Christi. Nec infantibus in utero morientibus in veteri Testamento fides parentum subvenire poterit; subsidiumque per baptismum magis generale sit, magisque obvium universitati hominum, quam fides parentum. Neque enim fides obvia fuit omni, sed uni tantum nationi, neque fidei subsidium tam facile comparabatur, quam modò baptismi. Facilius quippe in ad est aquam habere, utpote ubique affluentem; facilius item baptismi Ministerium ubique terrarum modò habere, quam tunc fidei prædicatorem: cum ad baptismi ministerium admitti sint ipsi quoque ethnici, ac mulieres. Et quamvis in casu fortuito contingat aquam desisse, subinde etiam ex malitia intentionem: longè pluribus parentibus in veteri Testamento contigit fidem abesse, quam Ministris intentionem.

CAPUT XIV.

Opportuna digressio, quæ variis exemplis ostenditur, quam verè, quamque sapienter Pallavicinus dixerit, nostræ de divina misericordia existimationi evagandum non esse extra eos fines, quos Deus per sacras Litteras demonstravit. Qui hos fines ausit prætergredi, specie pietatis in errores labi.

- 124 Primò namque S. Thomas Supplem. q. 99. a. 2. dicit, quòd error Origenis fuit (ut Augustinus 21. *Origenis Dei* 17. dicit) quòd demones quandoque per Dei misericordiam liberandi sunt à pœnis. Sed iste error ab Ecclesia reprobatus est, &c.
- 125 Secundo, ut idem S. Thomas profecquitur ibidem a. 3. (sicut Augustinus dicit 21. *Civit.* 17. & 18.) quidam in hoc ab errore Origenis declinaverunt, quòd demones posuerunt in æternum puniri; sed omnes homines quandoque liberari à pœna, etiam infideles. Sed hæc positio omninò est irrationalis, &c.
- 126 Tertio, teste eodem S. Thomà a. 4. quidam fuerunt (ut dicit Augustinus in prædicto libro c. 20. & 21.) qui non omnibus hominibus promiserunt absolutionem à pœna æterna, sed soli Christianis. Et in hoc diversificati sunt. Quidam enim dixerunt, quòd quicumque Sacramenta fidei perceperunt, ab æterna pœna erunt immunes. Sed hoc est contrarium veritati. Quia quidam Sacramenta fidei recipiunt, & fidem non habent, sine qua impossibile est placere Deo. Hebr. 11.
- 127 Est idèd alii dixerunt, quòd solum illi ab æterna pœna erunt immunes, qui Sacramenta fidei sunt consecuti. Et fidem Catholicam tenuerunt. Sed contra hoc esse videtur, quòd aliquando aliqui Catholicam fidem tenent, & postea ab ea recedunt, qui non minori pœnà sunt digni, sed majori. Quia 2. Petr. 2. melius erat illis non cognoscere viam justitiæ, &c.
- 128 Est idèd alii dixerunt, quòd soli illi ab æterna pœna sunt immunes, qui in fide Catholica finaliter perseverant, quantumcumque aliis criminibus involvantur. Sed hoc manifestè contrariatur Scripturæ, &c. In ea nihilominus opinione non soli hæretici fuerunt, sed & Catholici, quibus (ut Augustinus refert in exordio libri de fide & operibus) propterea videbatur indiscretè omnes admittendos esse ad lavacrum regenerationis. . . . etiamsi malam, turpemque vitam, facinoribus & flagitiis evidentissimè notam, mutare noluerint, atque in ea perseveraturos apertè etiam professione declaraverint. . . . Perversum enim putant atque præposterum, priùs docere quemadmodum de-

beat vivere Christianus; sed censènt præcedere debere Baptismi Sacramentum, ut deinde sequatur vitæ morumque doctrina. Quam si tenere & custodire voluerit, utilis fuerit. Si tamen noluerit, & retentà fide Christiana, sine qua in æternum perires, in quolibet scelere, immunditiæque permanjerit, salvum cum futurum, tamquam per ignem, velut qui edificaverit supra fundamentum quòd est Christus, non aurum, argentum, lapides pretiosos, sed ligna, fœnum, stipulam, id est non justos, castosque mores, sed iniquos, & impudicos. Et contra eos S. Augustinus 2. retract. 36. scripsisse se dicit præiatum librum de fide & oper. cuius scribendi occasionem commemorat: quia missa sunt mihi (inquit) à quibusdam fratribus, Latæis quidem, sed divinarum eloquiorum studiis, scripta nonnulla, quæ ita distinguerent à bonis operibus Christianam fidem, ut sine hac non posse, sine illis autem perveniri suaderetur, ad æternam vitam.

Istà sententià imbutæ quædam Catholice Ecclesiæ, teste eodem Augustino l. 1. de adulter. conjug. c. 18. retinentes adulterina consortia admittent ad baptismum, dummodo integrè profiterentur Christianam fidem, fundantes se in eo quòd Apostolus 1. Cor. 3. ait: *Fundamentum aliud nemo potest ponere, præter id quòd positum est, quòd est Christus Jesus. Si quis autem superedificat super fundamentum hoc, aurum, argentum, lapides pretiosos, ligna, fœnum, stipulam, uniuscujusque opus manifestum erit. Dies enim Domini declarabit, quia in igne revelabitur: & unicujusque opus quale sit, ignis probabit. Si cuius opus manserit quòd superedificavit, mercedem accipiet. Si cuius opus arserit, detrimentum passetur: ipse autem salvus erit: sic tamen quasi per ignem. Hoc quaecumque fundamentum salvans hominem (ait Christianus Lupus dicitur de opin. prob. cap. 14.) quædam Ecclesiæ censuerunt esse iolam fidem. Superedificata ligna, fœnum, stipulas, censuerunt esse qualiæcumque etiam faciōra ac flagitia. Hæc in fidelibus exurenda crediderunt per futuri sæculi ignem, ita ut illi postmodum essent pienè purgati, ac fierent salvi.*

litam etiam sententiam tenuit Rufinus, qui passim creditur Palæstina Presbyter (pergit Lupus ibidem) etenim in sua per Jacobum Sirmundum vulgata fidei confessione ponit hunc primum articulum: *Qui dicunt diabolo & demonibus, & impiis, hoc est Gentilibus, Judæis, Samaritanis, omnibusque hæreticis (exceptis Christianis, qui etiam fidem sequuntur, & peccatores sunt) aliquando esse parcendum, & pœnas eorum non esse perpetuas, anathema sit.* De quo anathematismo rectè scribit Joannes Camerius: *Morum pœna perpetua dicuntur; quòd omnino catholicum est. Istorum temporales; quòd etsi magnus olim viris placitum est, ab aliis tamen erroris damnatur.*

Inter istos magnos viros, Lupus ibidem recenset S. Hieronymum, id probans, quia in Dialogo adversus Pelagianos cap. 9. improbat Pelagum, dicentem, in die iudicii, iniqui & peccatoribus non parcendum, sed æternis eos ignibus exurendos. Hoc (inquam) de Catholicis peccatoribus intellectum Hieronymus improbat, ad objectum istius locum, comburentur peccatores & iniqui, respondens: non addit: *in æternum.* Sequentia verò Prophete verba, *Et qui relinquunt Deum, consummabuntur, exponens, de hæreticis, qui rectam fidei veritatem relinquentes consummabuntur, si noluerint ad Dominum reverti, quem dereliquerunt. Quæ sententià & tibi parata est, si neglexeris ad meliora converti. Deinde cuius est temeritatis iniquos & peccatores impiis jungere? id est illi, qui notitiam Dei non habent, vel habitam transgressione mutarunt. Istos à fidelibus plurimum dista-*

